

CARTA V.
ARGUMENTO.

Dale á Paulo la enhorabuena del consulado, y le pide que haga, que no le prolonguen el tiempo de su gobierno.

M. T. C. imperator L. Paulo consuli designato S. D.

Etsi mihi numquam fuit dubium, quin te populus romanus pro tuis summis in rempublicam meritis, et pro amplissima familiæ dignitate, summo studio, sanctis susragiis consullem facturas esset; tamen incredibili lætitia sum affectus, cum id mihi nuntiatum est, eumque honorem tibi deos fortunare volo; à teque ex tua, majorumque tuorum dignitate administrari. Atque utinam præsens illum diem mihi optatissimum videre potuisse, proque tuis amplissimis erga me studiis, atque beneficiis tibi operam meam, studiumque navare. Quam mihi facultatem quum hic nec opinatus, et improvisus provinciæ casus eripuit; tamen, ut te consulem rempublicam pro tua dignitate gerentem videre possim, magnoperè à te peto, ut operam des, efficias, ne quid mihi fiat injuriæ, neve quid temporis ad meum annum munus accedat. Quod si feceris, magnus ad tua pristina erga me studia cumulus accedet. Vale. Lib. 15, ep 12.

NOTAS.

A teque: y que lo desempeñes como corresponde á tu dignidad y á la de tus mayores.

Munus: al año de mi gobierno.

LIBRO V.

De las cartas gratulatorias, y de accion de gracias.

CARTA PRIMERA.

ARGUMENTO.

Dale á Curion la enhorabuena de que le habian hecho tribuno de la plebe: aconséjale con encarcimiento, que no se deje gobernar por otros; y concluye pidiéndole no permita, que le prolonguen el tiempo de su gobierno.

M. T. C. proconsul Curioni tribuno plebis S. D.

Sera gratulatio reprehendi non solet, præsertim si nulla negligentia prætermissa est. Longè enim absum: audio serò. Sed tibi et gratulor, et, ut sempiternæ laudi tibi sit iste tribunatus, exopto; teque hortor, ut omnia gubernes, et moderere prudentia tua: ne te auferant aliorum consilia. Nemo est, qui tibi sapientius suadere possit, te ipso: numquam labere, si te audies. Non scribo hoc temerè: cui scribam, video: novi animum, novi consilium tuum. Non vereor, ne quid timidè, ne quid stultè facias, si ea defendes, que ipse recta esse senties. Quòd in id reipublicæ tempus non incideris, sed veneris, juditio enim tuo non casu,

in ipsum disserunt rerum contulisti tribunatum tuum, profecto vides, quanta vis in republi-
ca temporum sit, quanta varietas rerum,
quām incerti exitus, quām flexibles hominum
voluntas: quid insidiarum, quid vanitatis in
vita, non dubito, quin cogites. Sed, amabo te,
cura et cogita nihil novi; sed illud idem, quod
initio scripsi: tecum loquere; te adhibe in con-
silium; te audi; tibi obtempera. Alteri qui
melius dare consilium possit, quām tu, non
facili inveniri potest; tibi verò ipsi certè nemo
melius dabit. Dii immortales, cur ego non ad-
sum vel spectator laudum tuarum vel particeps,
vel socius, vel minister consiliorum? Tametsi
hoc minimè tibi deest: sed tamen efficeret mag-
nitudo, et vis amoris mei, consilio te ut pos-
sem juvare. Scribam ad te plura aliàs. Paucis
enim diebus eram missurus domesticos tabella-
rios: ut, quoniam sanè feliciter, et ex mea sen-
tentia rempublicam gessimus, unis litteris to-
tius æstatis res gestas ad senatum præscriberem.
De sacerdotio tuo quantam curam adhibuerim
quāmque difficulti in re, atque causa, cognosces
ex iis litteris, quas Tharasoni, liberto tuo; dedi.
Te, mi Curio, pro tua incredibili in me be-
nevolentia, meaque item in te singulari, rogo
atque oro, ne patiare, quidquam mihi ad hanc
provincialem molestiam temporis prorogari.
Præsens tecum egi, cum te tribunum plebis
isto anno fore non putarem: itemque petivi sæ-
pius per litteras: sed tum quasi à senatore no-
bilissimo, et adolescente gratiosissimo; nunc à

tribuno plebis, et à Curione tribuno: non ut
decernatur aliquid novi, quod solet esse diffi-
cilius; sed ut ne quid novi decernatur, et ut
senatusconsultum, et leges defendas, eaque mi-
hi conditio maneat, qua profectus sum. Hoc te
vehementer etiam atque etiam rogo. Vale. *Lib.*
2, ep. 7.

NOTAS.

Audio : me llegan tarde las noticias.

Minister : ejecutor.

CARTA II.*ARGUMENTO.*

*Da á Basilio la enhorabuena; le muestra su
afecto, y le pide noticias.*

M. T. C. Basilio S. D.

Tibi gratulor: mihi gaudeo: te amo: tua
tueor. A te amari, et quid agas, quidque istic
agatur, certior fieri volo. Vale. *Lib. 6, ep. 16.*

CARTA III.*ARGUMENTO.*

*Da el parabien al lugar de Vayas en Italia,
célebre por sus baños, y le dice á Dolabela
que le envia la oracion, que compuso en favor
del rey Deyotaro.*

M. T. C. Dolabellæ S. D.

Gratulor bajis nostris; si quidem, ut scri-
bis, salubres repente factæ sunt: nisi forte

te amant, et tibi assentantur; et tamdiu dum tu ades, sunt oblita sui. Quod quidem si ita est, minimè miror, cœlum etiam, et terras vim suam, si tibi ita conveniat, dimittere. Orationulam pro Dejotaro, quam requirebas, habebam mecum, quod non putaram. Itaque eam tibi misi; quam velim sic legas, ut causam tenuem, et inopem, nec scriptione magnoperè dignam. Sed ego hospiti veteri, et amico munusculum mittere volui levidense crasso filio, cuiusmodi ipsius solent ese munera. Tu velim animo sapienti, fortique sis, ut tua moderatio, et gravitas aliorum infamet injuriam. Vale. *Lib. 9, ep. 12.*

NOTAS.

Levidense: *de poco precio, grosero, como suelen ser los regalos de Deyotaro. Tenia fama de escaso.*

Insamet: *desaeredite.*

CARTA IV.

ARGUMENTO.

Dale á Cornificio la enhorabuena del gobierno de la Siria, que César le había confiado, y le dice como se ha de gobernar, si los partos hicieren guerra.

M. T. C. Cornificio S. D.

Libentissimè legi tuas litteras: in quibus jucundissimum mihi fuit, quod cognovi meas tibi redditas esse. Non enim dubitabam, quin eas libenter lecturus esses: verebar, ut red-

derentur. Bellum, quod est in Syria, Syriamque provinciam tibi tributam esse à Cæsare, ex tuis litteris cognovi. Eamdem rem tibi volo bennè, et faciliter evenire. Quod ita fore confido, fretus et industria et prudentia tua. Sed de partib[us] belli suspicione quod scribis, sanè me commovit. Quantum copiarum haberet, cum ipse conjectura consequi poteram, tum ex tuis litteris cognovi. Itaque opto, ne se illa gens moveat hoc tempore dum ad te legiones eae perducantur, quas audio duci. Quòd si pares copias ad confligendum non habebis, non te fugiet uti consilio M. Bibuli, qui se oppido munitissimo, et copiosissimo tamdiu tenuit, quamdiu in provincia parti fuerunt. Sed hæc melius ex re, et ex tempore constituës. Mibi quidem usque curæ erit, quid agas, dum quid egeris, sciero. Litteras ad te numquam habui cui darem, quin dederim. A te, ut idem facias, peto; in primis que, ut ita ad tuos scribas ut me tuum sentiant esse. Vale. *Lib. 12, ep. 19.*

NOTAS.

Me: *me dió cuidado.*

Uti: *seguir el consejo.*

CARTA V.

ARGUMENTO.

Da gracias á Culéolo por lo que hizo por Lucceyo; y le pide, que continue favoreciéndole.

M. T. C. L. Culéolo S. D.

Quæ fecisti L. Lucceji causa scire te planè volo, te homini gratissimo commodasse: et

cum ipsi, que fecisti, pergrata sunt, tum Pompejus, quotiescumque me videt, videt autem saepissime, gratias tibi agit singulares. Ad do etiam illud, quod jucundissimum esse certos, me ipsum ex tua erga Lucceum benignitate, maxima voluptate asci. Quod superest, quamquam mihi non est dubium, quin cum antea nostra causa, nunc jam etiam tuæ constantiae gratia, mansurus sis in eadem ista liberalitate: tamen abs te vehementer etiam atque etiam peto, ut ea, quæ initio ostendisti, deinceps fecisti, etiam ad exitum augeri, et cumulari per te velis. It et Luceojo, et Pompejo valde gratum fore, teque apud eos præclarè positorum confirmo, et spondeo. De republica, deque his negotiis, cogitationibusque nostris perscripseram ad te diligenter paucis ante diebus: easque litteras dederam pueris tuis. Vale.

Lib. 13, ep. 41.

NOTAS.

Quod: quanto á lo que resta.

Constantiae: por ir consiguiente.

CARTA VI.

ARGUMENTO.

Da las gracias á Termio por lo que favoreció á Marcilio; y le pide que haga, que no sea acusada su suegra.

M. T. C. Q. Thermo præatori S. D.

Cum multa mihi grata sunt, quæ tu adductus mea commendatione fecisti, tum in primis quòd

M. Marcilium, amici atque interpretis mei filium liberalissimè tractavisti. Venit enim Laodiceam, et tibi apud me, mihi propter te gratias maximas egit. Quare, quod reliquum est à te peto, quando apud gratos homines beneficium ponis, ut eò libentius his commodes, operamque des, quoad fides tua patietur, ut socrus adolescentis rea ne fiat. Ego cum antea studiosè commendabam Marcilium, tum multò nunc studiosius, quòd in longa apparitione, singularem et prope incredibilem patris Marcelli fidem, abstinentiam, modestiamque cognovi. Vale. *Lib. 13, ep. 54.*

NOTAS.

Apparitione: en el ejercicio de ministro mio.

Abstinentiam: desinteres.

CARTA VII.

ARGUMENTO.

Da la enhorabuena á M. Marcelo de que estuviese nombrado cónsul su primo hermano: dicele que se alegra muchísimo de la semejanza en la conducta de los dos, Ciceron y M. Marcelo; y le pide que haga que no se le prolongue el tiempo del gobierno.

M. T. C. proconsul M. Marcellus consuli S. D.

Te et pietatis in tuos, et animi in rempublicam, et clarissimi, atque optimi consulatus, C. Marcellus consule facto, fructum ce-

pisse , vehementer gaudeo. Non dubito , quid præsentes sentiant : nos quidem longinqui , et à te ipso missi in ultimas gentes , ad cœlum meherculè te tollimus verissimis ac justissimis laudibus. Nam cum te à pueritia tua unicè dilexerim ; tuque me in omni genere semper amplissimum esse et volueris , et judicaris: tum hoc vel tuo facto , vel populi romani de te judicio , multò acrius , vehementiusque diligo : maximaque lœtitia afficiar , cum ab hominibus prudentissimis , virisque optimis , omnibus dictis , factis , studiis , institutis vel me tui similem esse audio , vel te mei. Unum verrò si addis ad præclarissimas res consulatus tui , ut aut mihi succedat quamprimum aliquis , aut ne quid accedat temporis ad id , quod tu mihi et senatusconsulto , et lege finisti; omnia me per te consequutum putabo. Cura ut valeas , et me absentem diligas , atque defendas. Quæ mihi de partibus nuntiata sunt , quia non putabam à me etiam nunc scribenda ese publicè , propterea ne pro familiaritate quidem nostra volui ad te scribere : ne cum ad consulem scripsisseum , publicè viderer scripisse. Vale. Lib. 15, ep. 9.

CARTA VIII.

ARGUMENTO.

Este es primo hermano de M. Marcelo , para quien era la carta precedente : le da la enhorabuena de que ha sido nombrado cónsul.

M. T. C. proconsul C. Marcello consuli designato S. D.

Maxima sum lœtitia affectus , cum audivi , te consulem factum esse: eumque honorem tibi deos fortunare volo , atque à te pro tua parentisque tui dignitate administrari. Nam cum te semper amavi , dilexiique quodd mei amantissimum cognovi in omni varietate rerum mearum : tum patris tui pluribus beneficiis , vel defensus tristibus temporibus , vel ornatus secundis , necesse est , ut et sim totus vester , et esse debeam , cum præsertim matris tuæ , gravissime , atque optimæ feminæ majora erga salutem , dignitatemque meam studia , quām erant à muliere postulanda , perspexerim. Quapropter , à te peto majorem in modum , ut me absentem diligas , atque defendas. Vale. Lib. 15, ep. 7.

NOTAS.

Fortunare : *te hagan dichoso en este honor.*
Studia : *empcño y zelo.*

610034

CARTA IX.

ARGUMENTO.

Da la enhorabuena á C. Marcelo de que hubiese salido cónsul su hijo.

M. T. C. proconsuli C. Marcello collegæ S. D. Marcellum tuum , consulem factum , teque ea lætitia affectum esse , quam maximè optasti , mirum in modum gaudeo : idque cum ipsius causa , tum quodd te omnibus secundissimis rebus dignissimum judico: cuius erga me singularem benevolentiam vel in labore meo , vel in honore perspexi : totam denique domum vestram , vel salutis , vel dignitatis mæ studiosissimam , cupidissimamque cognovi. Quare gratum mihi feceris , si uxori tuæ Juniae , gravissimæ , atque optimæ feminæ , meis verbis eris gratulatus. A te id , quod consuesti , peto , me absentem diligas , atque defendas. Vale. Lib. 15, ep. 8.

CARTA X.

ARGUMENTO.

Da las gracias á C. Marcelo del cuidado , que tuvo en honrarle , y alaba su conducta.

M. T. C. imperator C. Marcello consuli S. D.

Quantæ tibi curæ meus honos fuerit , et quād idem extiteris consul in me ornans

libro quinto.

57

do , et amplificando , qui fueras semper cum parentibus tuis , et cum tota domo , etsi res ipsa loquebatur ; cognovi tamen ex meorum omnium litteris. Itaque nihil est tantum , quod ego non tua causa debeam , facturusque sim cum studiosè , tum libenter. Nam magno interes , cui debebas. Debere autem nemini malui , quād tibi ; cui me cum studia communia , beneficia paterna , tuaque jam ante conjunxerant ; tum accedit , mea quidem sententia maximom vinculum , quodd ita reipublicam geris , atque gessisti , quo mihi charius nihil est , ut quantum tibi omnes boni debeat , quominus tandem ego unus unus debeam , non recusem. Quamobrem tibi velim hi sint exitus , quos merearis , et quos fore confido. Ego , si me navigatio non morabitur , quæ incurrebat in ipsos etesias , propediem te , ut spero , videbo. Vale. Lip. 15, ep. 11.

NOTAS.

Ut: que juzgo deberte todo quanto haces por todos los buenos.

Quæ: que caia en el tiempo , en que soplan los cierzos.